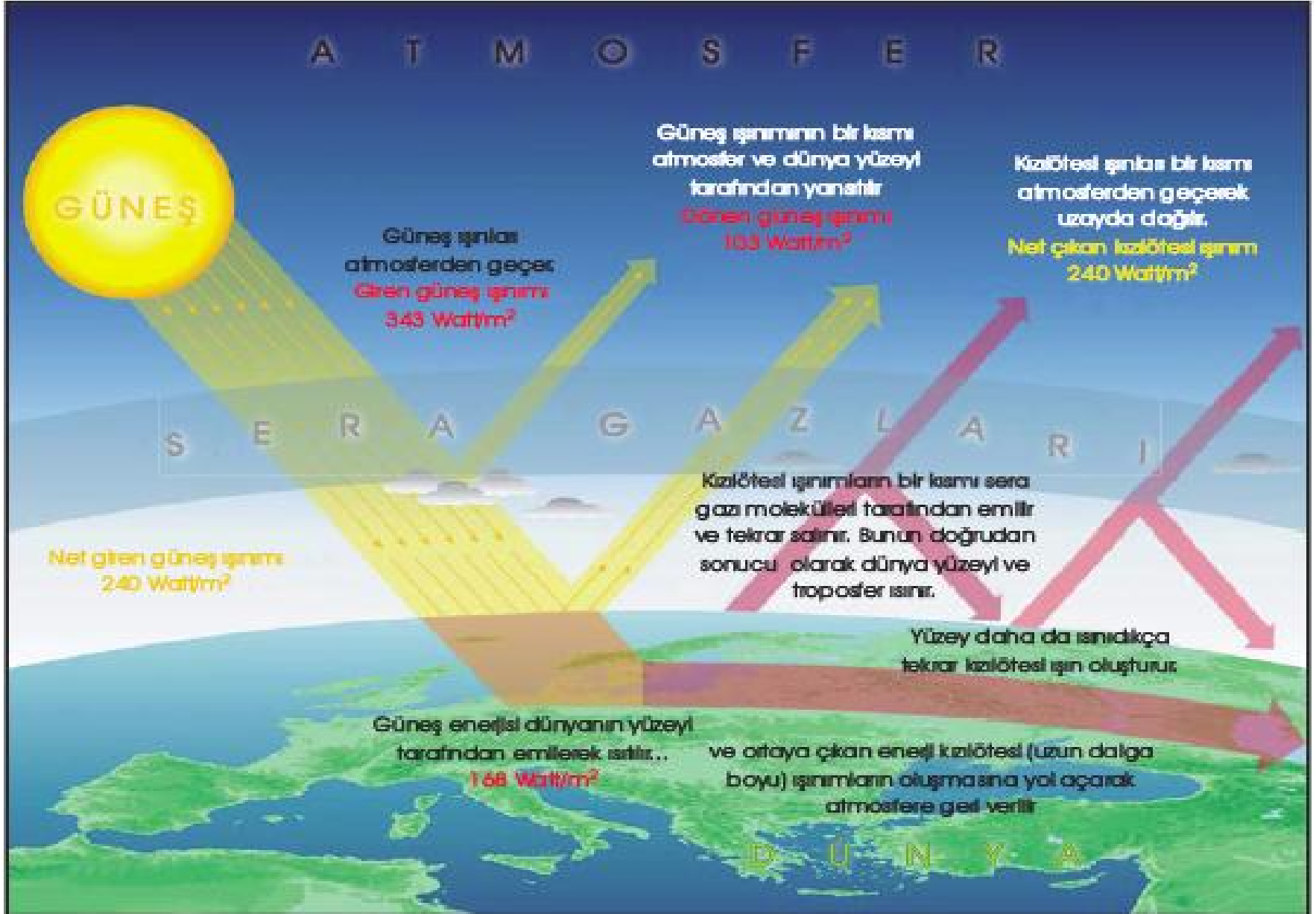

UNIDO Eko-Verimlilik (Temiz Üretim) Programı ve Çalışma Planı

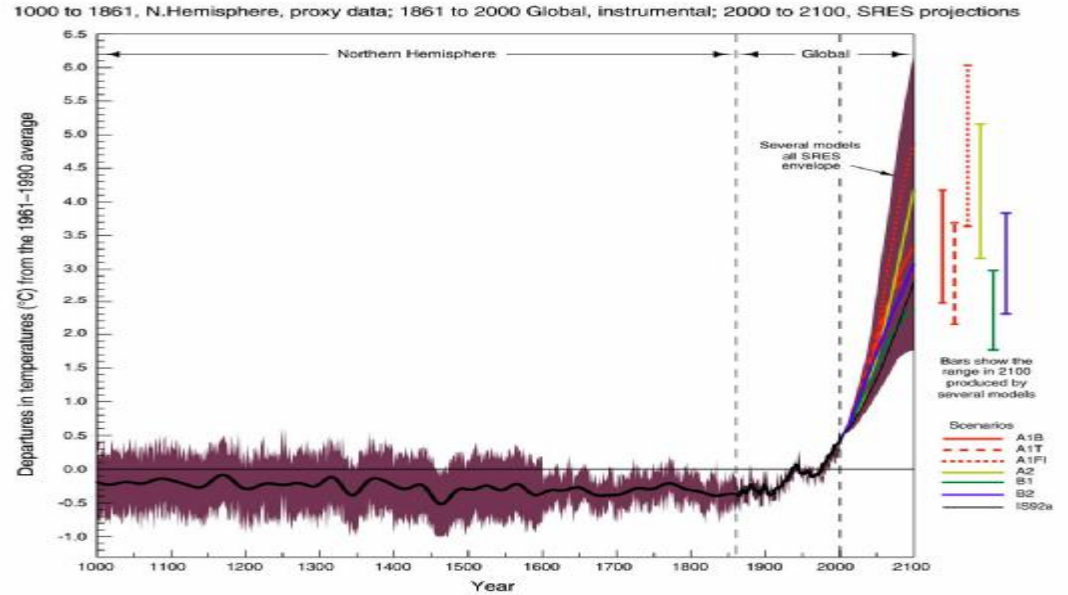
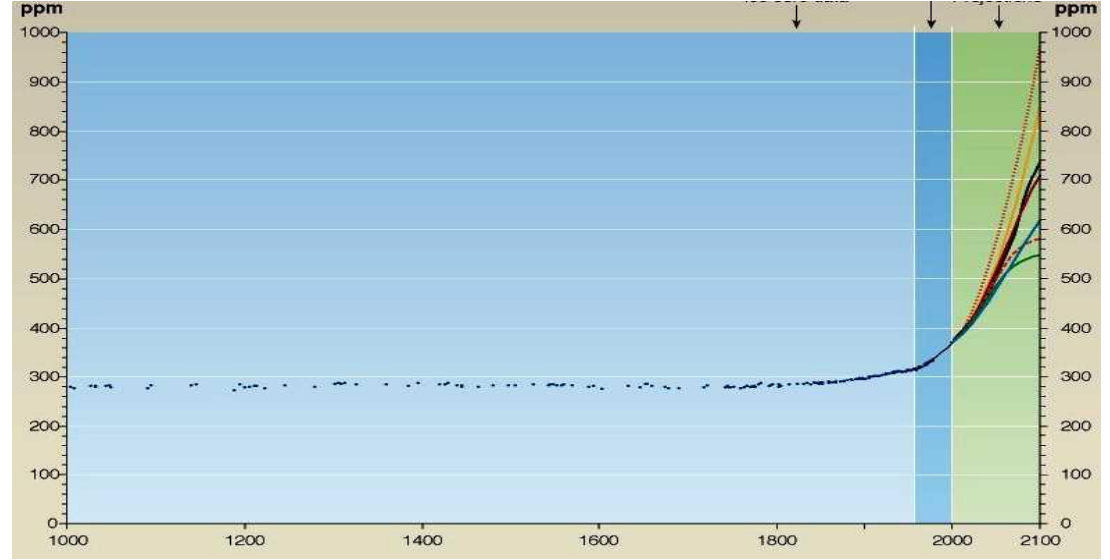

Atmosferdeki CO₂ birikimleri

ve

Küresel sıcaklık değişimleri

KÜRESEL ISINMA

Enerji

Sanayi

CO_2 - GWP(1)

CH_4 - GWP(21)

N_2O - GWP(310)

HFC_s - GWP(140-12.000)

PFC_s

SF_6 - GWP(23.900)

Arazi /Ormancılık

Ulaştırma

Tarım

Sanayi Sektörü

- Türkiye'deki sektörler içerisinde sanayinin payı % 39.
- Bunun 2020 yılında % 59'a ulaşması beklenmekte.
- Bu nedenle sanayi sektörü gelecekteki salım azaltma alanlarının en önemlisi.
- Enerji tüketimi açısından, sanayi sektörünün yaklaşık % 66'sı enerji yoğun sektörlerden oluşmakta.
- Bu sektörlerde enerjinin toplam girdiler içindeki payı, % 20-60 arasında.
- Türk sanayisinin daha az enerji yoğun üretime doğru yeniden yapılanmaya gereksinimi var.
- Türkiye'de tüm sektörlerde ortalama % 25'in üzerinde enerji tasarrufu potansiyeli var.

Sürdürülebilir Kalkınma

Ekonomik kalkınmanın çevreye zarar vermeden sağlanması
Bugünkü nesillerin ihtiyaçlarını, gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılayabilmelerini tehlikeye sokmaksızın karşılanması

- Doğal kaynaklar verimli kullanılarak,
- Atıklar azaltılarak,
- Kaynakların tekrar kullanımı sağlanarak

Gelecek nesillerin ihtiyaçlarına cevap verilmesi;
Çevrenin sürekli şekilde korunması

Sürdürülebilir Kalkınma

Sürdürülebilir kalkınma sadece çevre korumanın ön plana çıktığı bir kalkınma anlayışı olmayıp, kalkınmaya ilişkin bütün ekonomik, finansal, ticari ve endüstriyel politikaların, büyümeyi,

ekonomik

sosyal

çevresel

açılardan sürdürülebilir kılmak amacıyla uyumlaştırıldığı bir süreç

Sürdürülebilir Kalkınma

Sürdürülebilir Kalkınmanın Geçmişi

- 1972 Stockholm Konferansı
- 1987 Ortak Geleceğimiz Raporu
- 1992 Rio Zirvesi
- 1997 Rio+5 Zirvesi
- 2002 Johannesburg Zirvesi

Sürdürülebilir Kalkınma

WSSD, Johannesburg, 2002

İş Dünyası İçin Ana Mesajlar

- Sürdürülebilir üretim ve tüketim (SCP)
- Sosyal sorumluluk ve hesap verebilirlik

Sürdürülebilir Kalkınma İçin Gerekenler?

- Yeni ürünler
- Yeni hizmetler
- Yeni girişimler
- Yeni pazarlar
- Yeni iş modelleri

Sürdürülebilir Kalkınma

- **Marakeş Süreci, Haziran 2003**
- *Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim (SCP) için 10 Yıllık Çerçeve Programı*
- -SCP için **politika** ve **göstergeler** uygulama ve uyumlaştırma
- -**Ürün** ve **hizmetlerde** iyileştirme
- -**Bilinçlendirme programları** geliştirme
- -**Tüketici bilgilendirme araçları** geliştirme ve uyumlaştırma
- -**Finansal destek** ile **ekoverimlilik** artırılması
- -**Kapasite oluşturma** ve **teknoloji transferi**

Sürdürülebilir Kalkınma

SCP, **Temiz Üretim - Kirlilik Önleme - Ekoverimlilik**

çalışmalarının sonucu olarak sanayi dahil tüm etkinliklerde

verimlilik artışı ile atık azaltımının sağlanması

Prosesler için; Hammadde ve enerji kullanımının, Toksik

madde kullanımının, Üretim ve hizmet süreçlerinden kaynaklanan tüm emisyon ve atıkların miktar ve toksisitelerinin önlenmesi / azaltılması

Ürünler için; Olumsuz çevresel etkilerinin yaşam döngüsü

UNIDO Misyonu

- UNIDO Eko-Verimlilik programı ile, **kamu ve özel sektör arasında işbirliğinin** sağlanarak, **çevreye duyarlı teknolojilerin geliştirilmesi ve transferi** yoluyla ülkede bu alanda **kapasite oluşturulmasını**; böylece sanayi üretiminde **rekabet ile çevreye duyarlılık** arasında köprü kurulmasını amaçlamaktadır.

UNIDO Misyonu

- Eko-Verimlilik teknik bir çözümden öte, sanayide **işçisinden üst yöneticisine** kadar sahiplenilen ve **temiz teknoloji ve tekniklere** odaklanılan entegre yönetim bütünüdür
- Tüm üretim sürecinde **minimum enerji, su, hammadde tüketimi** ve **minimum kirlilik ve atık** ile üretim süreçlerinin gözden geçirilerek, **firmanın rekabet gücünün artırılması** ve **çevreye etkinin en aza indirilmesini** amaçlar.

UNIDO Misyonu

- Bu program Sürdürülebilir Kalkınma'nın boyutları olan çevreye uyum ve sosyal-ekonomik gelişmeyi dikkate alarak, **rekabeti artıran, pazara ulaşmayı kolaylaştıran ve gelişen ekonomilerin üretim kapasitesini güçlendiren** yenilikçi bir yaklaşımdır.
- Bugüne kadar gelişmekte olan ve geçiş ekonomisi 37 ülkede uygulanmış olup, bu ülkelerden bazıları Brezilya, Çin, Hindistan, Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Meksika, Rusya, Slovakya'dır.

UNIDO Misyonu

SRI LANKA, Gıda ve İçecek Firması

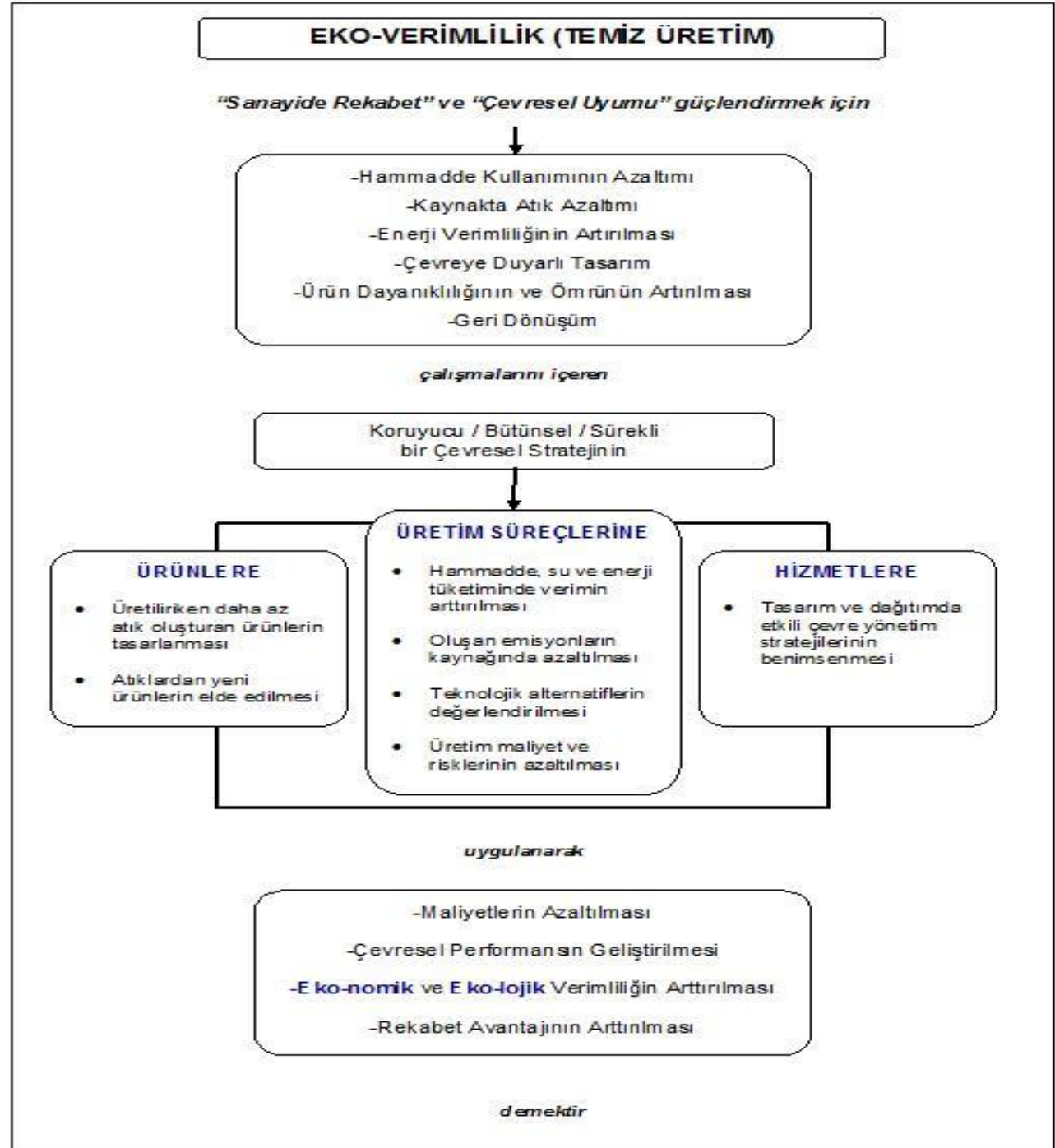
Firmada Enerji, Su ve diğer girdilerden tasarruf edilerek üretim maliyetlerinin düşürülmesi. Atıksu arıtımı ve atık ile ilgili problemlerin giderilmesi.

Temiz Üretim prensipleri çerçevesinde yapılan çalışmalar sonucu:

- Yıkama ünitelerinden kaynaklanan kostik soda ve diğer kimyasal kaçaklar önlendi. (Yıllık kazanç: US\$ 3750)
- Atık olarak çıkan şeker şurubu geri kazanıldı. (Yıllık kazanç: US\$ 1875)
- Isı enerjisi kullanımı optimize edildi.
(Yıllık kazanç: US\$ 3125)
- Atık olarak çıkan dondurma karışımı geri kazanıldı. (Yıllık kazanç: US\$ 31250)
- Böylece atıksu arıtmaya giden kirlilik yükü de düşürülerek, atıksu standartına ulaşıldı.

<http://www.unido.org/>

UNIDO Misyonu

- Temiz Üretim
 - www.unep.org
 - www.unido.org/cp
 - www.epa.gov/p2
 - www.es.epa.gov
- Teknik Bilgi
 - www.es.epa.gov/techinfo
 - www.ecodesign.at
 - www.acfcp.org.au/case-studies
- Firmalar
 - www3.volvo.com/environment
 - www.sulzer.com/environment
 - www.nokia.com/environment

UNIDO Misyonu

Temiz Üretim Örnek Projeler

- Training course www.epa.gov/oia/itc/cpnote/index.htm (how to search on the Internet for CP)
- www.unido.org/cp
- www.unep.org
- www.emcentre.com/unepweb/tec_case/index.htm
- www.unido.org/ssites/env/sectors
- www.cleanerproduction.com/industries
- www.es.epa.gov/techinfo/case/case.html
- www.es.epa.gov/studies

Proje Hedefi

- **Projenin ana hedefi**

ü Türkiye’de kırsal ve kıyı bölgelerinde kalkınma üzerinde tehdit oluşturan **iklim değişikliği risklerinin yönetimi için kapasite geliştirmek**

- **Sanayi sektörü için belirlenen hedef**

ü Sanayinin iklim değişikliği riskleri karşısındaki kırılganlığının azaltılması ve **adaptasyonu için Eko-Verimlilik programının uygulanması**

Çalışma Planı

- UNIDO Eko-Verimlilik Program kapsamında ülkedeki sektörel çalışmaların ve öncelikli sektörler hakkında bilgilerin değerlendirilmesi
- Konu ile ilgili kurum ve kuruluşlar ve sektör temsilcilerinin belirlenmesi; görüşmeler ve toplantılarla program kapsamında işbirliği olanaklarının değerlendirilmesi.

Çalışma Planı

- UNIDO Programını uygulanmasına yönelik Danışma Kurulu'nun oluşturulması.
- İlgili kurum, kuruluş, sektör temsilcileri, ve proje paydaşlarına yönelik UNIDO Programı, Temiz Üretim ve Eko-Verimlilik ile ilgili çalıştayların gerçekleştirilmesi.

Çalışma Planı

- Program kapsamında ileriye yönelik bir Eko Verimlilik Merkezi kurulabilmesi için ön çalışmaların başlatılması; çalışma toplantılarının gerçekleştirilmesi.
- Eko-Verimlilik Programı kapsamında bir bilgi merkezi oluşturulmasına yönelik (web sitesi, vb.) ön çalışmaların başlatılması.

Çalışma Planı

- UNIDO Eko-Verimlilik Yöntemleri ve Çevreye Duyarlı Teknolojilere hakkında öncelikli sektörlerdeki firma temsilcileri ve uzmanlara yönelik 1 haftalık çalıştayların düzenlenmesi.
- Seyhan Havzası'nda öncelikli sektörlerde faaliyet gösteren firmalarda 6 pilot projesi seçimi
- Projelerin uygulanması ve izlenmesi

Çalışma Planı

- Pilot projelerinin sonuçlarının yayın haline getirilmesi, sunumu ve bilgilerin paylaşımı.
- Öncelikli sektörlerde Eko-Verimlilik Programları ve Çevreye Duyarlı Teknolojilerin uygulanmasına yönelik rehber dökümanların hazırlanması.

Teşekkür Ederiz

Şenol Ataman
UNIDO, Proje Koordinatörü

UNIDO Proje Ofisi
TTGV

Cyberpark Plaza, B-Blok, K.5, Bilkent, 06800, Ankara,

Tel: +90 312 265 0272

Fax: +90 312 265 0262

E-mail: senola66@yahoo.com

